

tarien ammattikunta Turussa. Se synti 2.10.1624, jolloin suutarit ehdottivat suljetun ammattikunnan perustamista Turussa pormestarin ja raadin edessä. Ammattikuntasäännöt antoi maistraatti suutareille tosin niin myöhään kuin vuonna 1629.

Raustelan mukaan suutareita seurasivat räätälit. Heidän ammattikuntansa muodostettiin lokakuun 31. päivänä 1624 (siis noin kuukautta myöhemmin), jolloin mestari Olof Börilsson määrättiin oltermanniksi. Ammattikuntasäännöt antoi maistraatti syyskuun 22. päivänä 1625. Tämä vanhin säilynyt asiakirja on Helsingin yliopiston kirjastossa ja se lienee vaikuttanut,

että jotkut katsovat räätälien ammatikunnan vanhimmaksi.

Siis useimmat lähteet ja jopa käsityöläisyhdistysten historiikit korostavat sitä, että Suutarien ammattikunta Turussa oli Suomen ensimmäinen virallinen ammattikunta. Niitä on josakin muodossa ollut jo 1500-luvulla; Raustela mainitsee, että ”ensimmäisen (siis ennen 1621 lakia) ammattikunnan muodostivat ilmeisesti turkulaiset kultasepät, vaikka varmat tiedot asiasta puuttuvat”.

Kaiken kaikkiaan. Kirja on mielenkiintoinen. Se antaa itse ammateista, joilla on hyvin vanhat perinteet, runsaasti tietoa. Kuvat havainnollistavat

nyrkäsityöläisiä työssään. Kirja sopii niin elämänuraansa pohtivan, kätevän nuoren, kuin yhtä hyvin tekniikan ja työn historiasta kiinnostuneen tutkittavaksi. Hieman tavallista tekstikokoa suuremman tekstinsä, suurten mustavalkokuviensa ja selkeän taiton johdosta sitä on harvinaisen miellyttävä lukea ja katsella. Sisältö on asiantuntevaa.

Suotavaa olisi, että tämän ”loppuunmyydyin” (loppuunjaettu) kirjan 2. painos ilmestyisi pian ja olisi myös kirjakaupoista saatavana. Suunnitteilla olevaa osa II:a olkoon sen valmistuttua myös kaikkien kiinnostuneiden saatavana. *Pertti Kaarna*

Tekniikan historian bibliografia julkaistaan Neuvostoliitossa

C-F. Geust

Neuvostoliiton Tiedeakatemia on vuodesta 1946 lähtien julkaissut täydellisen tekniikan historian bibliografian, käsittäen maassa julkaistut venäjänkieliset kirjat (arvosteluineen!) sekä aikakauslehtiartikkelit. Viimeinen, vuonna 1985 ilmestynyt 12. nide käsittää vv. 1971—1975 julkaistun kirjallisuuden. Se on Suomessa käytettävissä ainakin Helsingin yliopiston kirjaston Slavica-osastolla, mistä löytyy myös eräitä aikaisempia niteitä. Jotakin niteitä löytyy myös Neuvostoliittoinstituutin kirjastosta, ei kuitenkaan täydellistä sarjaa (puuttuvia niteitä voi kuitenkin saada lainaksi esim. Moskovan Lenin-kirjastosta, kiitos hyvin toimivan kirjastoyhteistyön).

Viimeisin nide, ”Istoriija tehniki: Bibliografitsjeskij ukazatel’1971—1975” käsittää yhteensä 5551 nimikettä ryhmiteltynä seuraavasti:

1. Tekniikan historian teoria ja metodologia — 143 nimikettä
2. Tekniikan ja teknisten tieteiden rooli yhteiskunnan kehityksessä — 59 nimikettä
3. Tekniikan yleinen historia — 250 nimikettä
4. Yleistekniset tieteet:
 - metrologia
 - piirustus
 - tekn. mekaniikka
 - räjähdystekniikka

- luotettavuusteoria
- materiaalioppi
- tekn. estetiikka; yht. 99 nimikettä
- 5. Energetiikka — 735 nimikettä
- 6. Radioelektroniikka — 314 nimikettä
- 7. Vuoritekniikka — 440 nimikettä
- 8. Metallurgia — 346 nimikettä
- 9. Koneenrakennus. Metallien teknologia. Kojeenrakennus — 382 nimikettä
- 10. Sotatekniikan historia — 122 nimikettä
- 11. Kemiallinen teknologia. Kem. tuotteiden tuotanto. — 302 nimikettä
- 12. Lasi- ja keraaminen teollisuus — 256 nimikettä
- 13. Rakennustekniikka — 523 nimikettä
- 14. Maatalouden koneellistaminen ja sähköistäminen — 83 nimikettä
- 15. Elintarviketeollisuus — 183 nimikettä
- 16. Puunjalostus, selluloosa- ja papeerteollisuus — 125 nimikettä
- 17. Graafinen tekniikka — 48 nimikettä
- 18. Kevyt teollisuus — 152 nimikettä
- 19. Valokuvaus- ja elokuvatekniikka — 55 nimikettä
- 20. Liikenne
 - rautatieliikenne

- tieliikenne
- vesiliikenne
- ilmaliikenne ja kosmonautiikka (509 nimikettä!)
- putkiliikenne (!); liikenne yht. 1042 nimikettä

Jokaisen pääkappaleen alla sovelletaan seuraavaa ryhmittelyä:

- yleiset kirjoitukset
- koulutuslaitokset
- tieteellis-tekniset yhdistykset
- näyttelyt ja museot
- kokoukset ja konferenssit
- julkaisutoiminta
- bibliografiat
- tehtaat
- henkilöt

Varsinkin viimeksi mainittu alaot sikko (henkilöt) on varsin laaja. Koska bibliografiassa on lisäksi sekä tekijä- että henkilöhakemisto on sen käyttö venäjänkielentaitoiselle erittäin helppo. Voisi vain toivoa että esim. ATK:n hyväksikäyttö mahdollistaisi uusien niteiden saamisen nopeammin kuin nykyisin — jolloin manuaalinen bibliografiatyö näyttää vievän 10 vuotta! Mutta turha meidän on valittaa, kun meillä itsellämme ei ole minkäänlaista tekniikan historian bibliografiaa!